

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

พลังงานเป็นสิ่งจำเป็นในปัจจุบันและทวีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อโลกมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น แหล่งพลังงานค่อย ๆ เปลี่ยนไปเป็นแหล่งพลังงานที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีในการผลิตมากยิ่งขึ้น เช่น จากน้ำมันปิโตรเลียมไปเป็นพลังงานแสงอาทิตย์ ประเทศไทยมีแหล่งพลังงานหลายประเภทด้วยกัน แต่อาจจะมีในปริมาณค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ บางครั้งวิกฤตการณ์ของโลกอาจจะทำให้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้เพราะประเทศไทยยังต้องมีการนำเข้าน้ำมันเป็นจำนวนมากจากสถานการณ์ราคาน้ำมันในช่วงที่ผ่านมา ราคาน้ำมันในตลาดโลก นอกจากจะมีความผันผวนค่อนข้างสูงแล้ว ยังมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากในปี 2546 เมื่อราคาน้ำมันดิบดูไบเฉลี่ยอยู่ที่ 26.23 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล เพิ่มขึ้นเป็น 33.65 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล เมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2547 และขยับสูงขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่เดือนมกราคม จากระดับราคา 37.92 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล มาอยู่ที่ 45.39 เหรียญสหรัฐฯ/บาร์เรล ในเดือนพฤษภาคม 2548 สาเหตุหลักมาจากสถานการณ์ความวุ่นวายในตะวันออกกลาง เมื่อสหรัฐอเมริกาบุกประเทศอิรัก เพื่อโค่นล้มซัดดัม ฮุสเซน ประกอบกับปริมาณความต้องการใช้น้ำมันที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากทั้งในประเทศอินเดีย และจีน ซึ่งก่อให้เกิดการเก็งกำไรในตลาดค้าน้ำมันทั่วโลก ส่งผลให้ราคาน้ำมันมีความผันผวนและขยับตัวสูงขึ้น

ตารางที่ 1.1 แสดงมูลค่าการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

หน่วย : ล้านบาท

ชนิด	2546	2547	2548	2549	2550*
น้ำมันสำเร็จรูป	515,319	605,372	783,671	838,512	936,398
ก๊าซธรรมชาติ	13,793	16,539	20,260	27,551	36,997
ลิกไนต์/ถ่านหิน	9,223	13,413	18,058	17,342	23,830
ไฟฟ้า	265,771	300,393	327,642	354,070	393,375
พลังงานทดแทน**	75,122	86,235	95,541	92,561	96,529
รวม	879,229	1,021,953	1,245,171	1,330,036	1,487,130

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (2551)

*เบื้องต้น

**มูลค่าประมาณ

จะเห็นได้ว่า โดยภาพรวมในปี 2550 มีมูลค่า 1,487,130 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 157,094 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.8 โดยมูลค่าการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายทุกชนิดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี กล่าวคือ มูลค่าการใช้น้ำมัน สำเร็จรูปเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7 มูลค่าการใช้ก๊าซธรรมชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.3 มูลค่าการใช้ลิกไนต์/ถ่านหิน เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.4 มูลค่าการใช้ไฟฟ้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.1 และมูลค่าการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.3

ส่วนสถานการณ์ในประเทศไทย จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศ ในปริมาณสูงถึง 90 % ของปริมาณที่ใช้ในประเทศ คิดเป็นน้ำมันดิบที่ต้องนำเข้าวันละ 870,000 บาร์เรล หรือถ้าเทียบเท่าคิดเป็นมูลค่าสูงถึงปีละ 487,000 ล้านบาท ดังนั้นประเทศไทยจึงไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความผันผวนด้านราคาน้ำมันที่สูงขึ้น จะเห็นได้ว่าราคาน้ำมันในประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี 2547 มาปี 2551 ราคาน้ำมันได้ก้าวกระโดดเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อลดผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน รัฐบาลจึงได้ออกมาตรการตรึงราคาน้ำมันไปแล้ว 2 ครั้ง เมื่อเดือน มกราคม 2546 และครั้งที่ 2 เริ่มตั้งแต่ มกราคม 2547 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ต้องมีภาระต้องชดเชยเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมากกว่า 80,000 ล้านบาท แต่มาตรการดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อดุลการค้าของประเทศ เพราะเมื่อมีการตรึงราคาน้ำมัน ได้ทำให้ปริมาณการใช้น้ำมันในประเทศไม่ปรับตัว

ลดลง ขณะที่น้ำมันดิบที่นำเข้ามากลับมีราคาสูงขึ้น ประเทศสูญเสียเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อดุลการค้าของประเทศ

ตารางที่ 1.2 แสดงราคาน้ำมันในประเทศไทย

(บาท/ลิตร)

ปี/ราคาน้ำมัน	ดีเซล	เบนซิน 91	เบนซิน 95	แก๊สโซฮอล์ 91	แก๊สโซฮอล์ 95
2547	14.59	18.49	19.29	-	18.54
2548	22.69	24.84	25.64	-	24.14
2549	23.34	25.69	26.49	-	24.99
2550	29.34	31.59	32.89	28.09	28.89
2551*	30.74	35.19	37.59	26.89	27.69

ที่มา: บริษัทเชลล์ประเทศไทย จำกัด * =ราคาถึงวันที่ 30 ก.ย. 2551 -ราคาของทุกปีใช้วันที่ 31 ธ.ค.

หากพิจารณาถึงราคาน้ำมันและการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย จะพบว่าปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นั่นหมายความว่าภาคประชาชนจะต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ประชาชนก็เริ่มตระหนัก และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะใช้จ่ายอย่างประหยัดประหยัดมากขึ้น และแนวทางหนึ่งที่ประชาชนได้ใช้ คือการที่เลือกจะประหยัดทางด้านน้ำมันโดยการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสอง ซึ่งจากการเปิดเผยตัวเลขและแนวโน้มของตลาดการประมูลรถมือสองของบริษัทสหการประมูล¹ นั้นพบว่าสามารถขยายได้เกือบ 100%

เนื่องจากพบว่าประชาชนมีพฤติกรรมการซื้อที่ประหยัดและตัดสินใจเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสองเนื่องจากทำให้ประหยัดขึ้นและรถจักรยานยนต์มือสองก็มีคุณภาพที่ใกล้เคียงกับรถออกใหม่

จากความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสอง โดยมีข้อสังเกตว่าราคาน้ำมันน่าจะมีความสัมพันธ์ไปนทิศทาง

¹ บริษัทสหการประมูลจำกัด

เดียวกับการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสอง เนื่องจากว่าแนวโน้มทางการตลาดที่ดี และจากราคาน้ำมันที่ปรับตัวสูงขึ้นและมีท่าทีที่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ และนอกจากนี้ผู้ศึกษาคิดว่ายังมีปัจจัยอื่นๆ ที่น่าสนใจที่จะทำให้เกิดการใช้รถจักรยานยนต์มือสอง และประเด็นที่สำคัญรถจักรยานยนต์มือสองหรือของมือสองทั่วไปในอนาคตอาจจะมีผู้ใช้อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้น้อย แต่ด้วยสภาพปัจจุบันนี้จะมีคนกลุ่มอื่นเข้ามาใช้ของมือสองกันหรือไม่

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสองของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสอง
2. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมและความพึงพอใจในการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสอง

1.4 ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษานี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้รถจักรยานยนต์มือสองโดยเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ สำหรับข้อมูลปฐมภูมิทำการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นจากลูกค้าในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ การเก็บตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยเก็บตัวอย่างจำนวน 500 ตัวอย่าง